

Guía Docente				
Datos Identificativos				2016/17
Asignatura (*)	Historia da Arte		Código	630G01015
Titulación	Grao en Arquitectura			
Descriptoros				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuadrimestre	Segundo	Obrigatoria	6
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Composición			
Coordinación	Soraluce Blond, Jose Ramon	Correo electrónico	j.r.soraluce@udc.es	
Profesorado	Soraluce Blond, Jose Ramon	Correo electrónico	j.r.soraluce@udc.es	
Web	http://udccom.blogspot.com.es/			
Descrición xeral	La Historia del Arte en el conjunto de los estudios de Arquitectura, siempre han supuesto un paréntesis y una aportación complementaria al ejercicio de formación proyectual del alumno. La obra arquitectónica tiene un antes y un después de la Modernidad, formando parte a lo largo de la Historia de la Cultura de las corrientes artísticas de cada momento, para adquirir su propia metodología estética y artística al margen, tras la aparición del Movimiento Moderno, manteniendo un paralelismo con algunas vanguardias y conservando una dinámica propia en su desarrollo futuro al margen de los tradicionales procesos estilísticos.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A5	INTERVENCIÓN NO PATRIMONIO EDIFICADO: aptitude ou capacidade para intervir nos edificios de valor histórico, coordinar estudos históricos e arqueolóxicos sobre eles, elaborar os seus plans directores de conservación e redactar e executar os proxectos de restauración e rehabilitación.
A9	CRÍTICA ARQUITECTÓNICA: aptitude ou capacidade para analizar morfolóxica e tipoloxicamente a arquitectura e a cidade e para explicar os precedentes formais e programáticos das solucións proxectuais.
A16	PROTECCIÓN DO PATRIMONIO EDIFICADO: aptitude ou capacidade para realizar tarefas de catalogación monumental, definir medidas de protección de edificios e conxuntos históricos e redactar plans de delimitación e conservación destes últimos.
A41	BASES ARTÍSTICAS: comprensión ou coñecemento da estética e a teoría das artes e da produción pasada e presente das belas artes e as artes aplicadas susceptibles de influír nas concepcións arquitectónicas, urbanísticas e paisaxísticas.
A43	HISTORIA XERAL DA ARQUITECTURA: comprensión ou coñecemento da historia xeral da arquitectura, tanto en si mesma como na súa relación coas artes, as técnicas, as ciencias humanas, a historia do pensamento e os fenómenos urbanos.
A44	BASES DA ARQUITECTURA OCCIDENTAL: comprensión ou coñecemento das tradicións arquitectónicas, urbanísticas e paisaxísticas da cultura occidental e dos seus fundamentos técnicos, climáticos, económicos, sociais e ideolóxicos.
A45	BASES DA ARQUITECTURA NATIVA: comprensión ou coñecemento das tradicións arquitectónicas, urbanísticas e paisaxísticas de carácter nacional, local e vernáculo e dos seus fundamentos técnicos, climáticos, económicos, sociais e ideolóxicos.
A48	SOCIOLOXÍA E HISTORIA URBANAS: comprensión ou coñecemento das relacións entre o medio físico e o medio social e as bases da teoría e a historia dos asentamentos humanos, da socioloxía, da economía urbana e da estadística como fundamentos dos estudos territoriais e urbanísticos.
B1	Aprender a aprender.
B3	Aplicar un pensamento crítico, lóxico e creativo.
B6	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.
B8	Visión espacial.
B10	Sensibilidade estética.
B11	Capacidade de análise e síntese.
B17	Cultura histórica.
B18	Razoamento crítico.
B30	Comunicación oral e escrita na lingua nativa.

B31	Coñecemento doutras culturas e costumes.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias / Resultados do título	
		A16	
		A5	
		A9	
BASES ARTÍSTICAS: comprensión ou coñecemento da estética e a teoría das artes e da produción pasada e presente das belas artes e as artes aplicadas susceptibles de influir nas concepcións arquitectónicas, urbanísticas e paisaxísticas.		A41	
HISTORIA XERAL DA ARQUITECTURA: comprensión ou coñecemento da historia xeral da arquitectura, tanto en si mesma como na súa relación coas artes, as técnicas, as ciencias humanas, a historia do pensamento e os fenómenos urbanos.		A43	
BASES DA ARQUITECTURA OCCIDENTAL: comprensión ou coñecemento das tradicións arquitectónicas, urbanísticas e paisaxísticas da cultura occidental e dos seus fundamentos técnicos, climáticos, económicos, sociais e ideolóxicos.		A44	
BASES DA ARQUITECTURA NATIVA: comprensión ou coñecemento das tradicións arquitectónicas, urbanísticas e paisaxísticas de carácter nacional, local e vernáculo e dos seus fundamentos técnicos, climáticos, económicos, sociais e ideolóxicos.		A45	
SOCIOLOXÍA E HISTORIA URBANAS: comprensión ou coñecemento das relacións entre o medio físico e o medio social e as bases da teoría e a historia dos asentamentos humanos, da socioloxía, da economía urbana e da estadística como fundamentos dos estudos territoriais e urbanísticos.		A48	
Aprender a aprender.		B1	
Aplicar un pensamento crítico, lóxico e creativo.		B3	
Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.		B6	
Visión espacial.		B8	
Sensibilidade estética.		B10	
Capacidade de análise e síntese.		B11	
Cultura histórica.		B17	
Razoamento crítico.		B18	
Comunicación oral e escrita na lingua nativa.		B30	
Coñecemento doutras culturas e costumes.		B31	
Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.			C1
Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.			C3
Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.			C4
Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.			C7
Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.			C8

Contidos	
Temas	Subtemas

"El arte a lo largo de la historia: 1.- Edad Antigua 2.- Edad Media 3.- Edad Moderna 4.- Edad Contemporánea	A especificar

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A9 A41 A43 A44 A45 B3 B17 B30 B31	42	42	84
Traballos tutelados	A5 B8 B10 B11 B18 C3	10	20	30
Saídas de campo	A16 B6 C1	0	10	10
Portafolios do alumno	B1 C4 C7	0	18	18
Proba obxectiva	A48 C8	6	0	6
Atención personalizada		2	0	2
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	La metodología docente de la asignatura se combinará entre distintos tipos de actividades formativas: sesiones magistrales, trabajos tutelados, orientación personalizada y otras actividades fuera del horario académico con carácter voluntario. Las sesiones magistrales consisten en clases teóricas de exposición oral complementadas con medios audiovisuales que faciliten la transmisión del conocimiento y faciliten su aprendizaje.
Traballos tutelados	Como complemento de las sesiones magistrales y con objeto de promover el aprendizaje autónomo de los estudiantes se desarrollarán en paralelo clases referentes a las materias de los trabajos prácticos de tipo analítico y/o gráfico bajo la tutela directa de los profesores asignados. Los alumnos tendrán una cierta capacidad de selección de dichos trabajos.
Saídas de campo	Para la realización de los Trabajos tutelados el alumno deberá realizar investigaciones de campo referentes a las arquitecturas objeto de su propio trabajo, a ser posible en su lugar de residencia habitual.
Portafolios do alumno	Estudio autónomo de la asignatura por el alumno, se recomienda un seguimiento y trabajo personal continuo de la materia impartida durante el desarrollo del curso.
Proba obxectiva	El estudiante se examinará de una prueba final, única para todos los alumnos. Consistente en una práctica de análisis y documentación de varias obras de arte y la realización de temas relativos a la materia expuesta durante el curso. La asistencia a clase regulará la calificación de esta prueba.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados Proba obxectiva	La atención personalizada de esta asignatura se realizará a través de su seguimiento en clase, de asistencia obligatoria, y de los trabajos tutelados. Se asignará a cada estudiante un tema para tutorizar, de entre los propuestos al alumno, así como un profesor, que deberá tutorizarlo con, al menos, una sesión conjunta y otra individualizada siguiendo el calendario específico que se asigne.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Traballos tutelados	A5 B8 B10 B11 B18 C3	El trabajo tutelado se valora hasta un 20% de la calificación total de la asignatura. Para ello es necesario tener realizadas las tutorías obligatorias. La superación del trabajo tutelado podrá acumularla el alumno en sucesivas convocatorias de la asignatura.	20
Proba obxectiva	A48 C8	Prueba de examen única para todos los alumnos de la asignatura. Consiste en una parte práctica de análisis y datación de obras de arte, y la realización de temas relativos a la materia expuesta en el curso, La asistencia obligatoria a clase regulará la calificación de esta prueba. Los casos de exención parcial o total de asistencia a clase deberán estar autorizados y justificados según la normativa universitaria.	80

Observacións avaliación

Para la superación de la asignatura en "segunda oportunidad" de Julio, es imprescindible la realización del trabajo tutelado. El Departamento pondrá al alcance del alumno horarios voluntarios de tutorización antes del examen. La docencia a alumnos de programas para extranjeros o en inglés se adaptará a condiciones pedagógicas y de trabajos tutelados especiales, así como las pruebas y exámenes de evaluación.

Fontes de información

Bibliografía básica	La bibliografía básica y las fuentes de información y documentación de esta materia desbordan por su amplitud las posibilidades de su exposición generalista. Las continuas revisiones de textos y publicaciones aconsejan una información al alumno sobre las mismas completamente actualizadas, que serán proporcionadas tanto para la enseñanza ordinaria como para la realización de los trabajos tutelados. En el caso de los trabajos tutelados el alumno recibirá una bibliografía específica y básica del tema a desarrollar.
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

Esta asignatura plantea las bases de conocimiento necesarias para futuros trabajos de investigación referentes al territorio gallego y a su arquitectura histórica, ya se trate en posgrados, másteres o doctorados.

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías